

SANKO ÜNİVERSİTESİ
AKADEMİK AÇIK ERİŞİM ARŞİV SİSTEMİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı; Yükseköğretim Kurulu bünyesinde kurulan Ulusal Akademik Arşiv Sistemi açık erişim standartlarına uygun olarak üniversitemiz Akademik Açık Erişim Arşiv Sisteminin oluşturulmasını sağlamak ve SANKO Üniversitesi mensupları tarafından üretilen akademik, bilimsel ve entelektüel çalışmaların, daha önce yayınlanmamış bilimsel içerikli konferans, ders notu vb. gibi bilimsel etkinliklerin, elektronik ortamda veri girişlerinin yapılarak arşivlenmesi ve hizmete sunulmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge, Üniversitemiz mensuplarının, akademik, bilimsel ve entelektüel çalışmalarının, üniversitemiz Kütüphane Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemine elektronik ortamda aktarılması ve açık erişime sunulmasına ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 4/c, 12/c ve 42/d maddeleri ve Yüksek Öğretim Kurulunun 02.04.2014 tarih ve 19954 sayılı Yükseköğretim Açık Erişim ve Kurumsal Arşiv Politikasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu yönergede adı geçen;

a) Açık Erişim: Araştırmacıların bilimsel içerikli çalışmalarının tam metinlerine finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık internet aracılığıyla ücretsiz ve serbest erişim sağlanmasını,

b) Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi: SANKO Üniversitesi mensupları tarafından üretilen, bilimsel çıktılarının dijital ortamda toplandığı, saklandığı, indekslendiği, arşivlendiği ve uzun dönemde korunarak dağıtımının sağlandığı ve Kütüphane Müdürlüğü tarafından yürütülen SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemini,

c) Ambargo: Akademik çalışmanın çeşitli nedenlerle 12 aya kadar erişime kapalı olmasını,

ç) Arşivleme: Bir SANKO Üniversitesi mensubunun bilimsel katkı sağladığı akademik çalışmasının, SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde arşivlenmesini içeren süreci,

d) Bilgi İşlem Müdürlüğü: SANKO Üniversitesi Bilgi İşlem Müdürlüğünü,

e) Bilimsel Çalışma: SANKO Üniversitesi mensuplarının araştırmaları sonucu ortaya çıkan tüm bilimsel çalışmaları,

f) Bölüm Başkanlığı: SANKO Üniversitesine bağlı fakülteler ile Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu bünyesinde kurulan bölüm başkanlıklarını,

g) Enstitü Müdürlüğü: SANKO Üniversitesi bünyesinde kurulan Enstitü Müdürlüğünü,

ğ) Fakülte: SANKO Üniversitesi bünyesinde kurulan Fakülteleri,

h) Kütüphane Müdürlüğü: SANKO Üniversitesi Kütüphane Müdürlüğünü,

ı) Müttevelli Heyeti: SANKO Üniversitesi Müttevelli Heyetini,

i) Ön Baskı: Bir makalenin ya da bilimsel çalışmanın yayınlanması amacıyla herhangi bir derginin hakem/editör heyetinin değerlendirmesine sunulmuş ilk versiyonunu,

j) Rektör: SANKO Üniversitesi Rektörünü,

k) SANKO Üniversitesi Mensubu: SANKO Üniversitesi akademik ve idari personeli ile önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerini,

l) SHMYO: Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu,

m) Son Baskı: Bir makalenin ya da bilimsel çalışmanın hakem/editör heyetinin değerlendirmesinden ve düzenlemesinden geçerek yayınlanmasına karar verilmiş son versiyonunu,

n) Telif Hakkı: Kişinin her türlü fikri emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerinde hukuken sağlanan haklarını,

o) Üniversite: SANKO Üniversitesini,

ö) Yayıncı: Yayınlanmış akademik çalışmaların basıldığı kaynağı,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Açık Erişim Arşivinin Kapsamı

Açık Erişim Arşivinin Kapsamı

MADDE 5 – (1) Üniversitemiz Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi üniversite mensupları tarafından gerçekleştirilen, üniversitemiz ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen tüm akademik çalışmaları kapsar. Sistemin içeriği:

- a) Bilimsel dergilerde yayımlanmış makaleler,
- b) Yayımlanma aşamasında olan makaleler,
- c) Yüksek lisans, doktora ve uzmanlık tezleri,
- ç) Kongre, sempozyum gibi toplantılarda yapılan poster, bildiri ve sözlü sunumlar,
- d) Seminer metinleri,
- e) Tamamlanmış proje çalışmaları,
- f) Kitaplar,
- g) Kitap içindeki bölümler,
- ğ) Ödüllü çalışmalar,
- h) Patent belgeleri,
- ı) Raporlar,
- i) Açık ders materyalleri,
- j) Afiş, video kaydı vb.

eserlerden/belgelerden oluşur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yetki ve Sorumluluklar

SANKO Üniversitesi Mensuplarının Yetki ve Sorumlulukları

MADDE 6 – (1) Her üniversite mensubu entelektüel katkı sağladığı çalışmasının SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemine kamuya açık olarak dağıtım ve koruma prensiplerine uygun olarak depolanacağını kabul eder.

(2) Yasal şartlar çerçevesinde her üniversite mensubu çalışmalarını yayıncılarla yapmış olduğu anlaşmaların şartlarını ihlal etmeyecek şekilde tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde depolamaya onay verir.

(3) SANKO Üniversitesi mensuplarının bir akademik yayında yayınlanması kabul edilen bilimsel çalışmalarının hakemden geçmiş şekli, yayın tarihinden daha geç olmamak koşulu ile en geç 1 (bir) ay içinde SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde arşivlenir. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştirildikten sonra, patent yayını ile aynı tarihte arşivlenir. Yayınların SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde arşivlenmesi yayının yazarı tarafından yapılır.

(4) SANKO Üniversitesi mensuplarının birden fazla kurumdan birden fazla yazarın işbirliği ile yaptıkları çalışmalar SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde arşivlenir.

(5) Birden fazla SANKO Üniversitesi mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda kaynağın arşivleme sorumluluğu birinci isme aittir.

(6) SANKO Üniversitesi önlisans ve lisans öğrencilerinin bitirme tezi/ödevi/projesi vb, uzmanlık, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin tezleri kabul edildikten sonra, en geç 1 (bir) ay içerisinde SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde arşivlenir. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştirildikten sonra patent yayını ile aynı tarihte arşivlenir.

(7) SANKO Üniversitesi mensupları akademik çalışmalarının son sürümlerini, ambargo ve benzeri koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş olmadığı sürece Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde ücretsiz olarak arşivlenmesini onaylamış sayılırlar.

(8) Yazarların yayıncılarla yaptıkları anlaşmalar ve arşivleme seçenekleri göz önüne alındığında, çalışmalara erişim, "kamuya açık erişim" ve "ambargo süresi sonunda açık erişim" olmak üzere iki başlıkta uygulanır. Ambargo süresi 12 (oniki) ayı geçmemelidir.

Kütüphane Müdürlüğünün Sorumlulukları

MADDE 7 – (1) Kütüphane Müdürlüğü, SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sisteminin işletilmesi sürecinden sorumludur.

(2) Kütüphane Müdürlüğü, SANKO Üniversitesi mensuplarını SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nden haberdar etmek amacıyla, bilgilendirme kılavuzları hazırlar, gerekli tanıtım ve bilgilendirme toplantıları yapar ve duyuru çalışmalarını yürütür.

(3) Kütüphane Müdürlüğü, SANKO Üniversitesi mensuplarının Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'ne aktardıkları bilimsel çalışmalarının üst verilerini "Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü" (OAI-PMH) standartlarına göre kontrol eder. Gerekli durumlarda düzeltme için SANKO Üniversitesi mensuplarıyla birlikte çalışır.

(4) Tam metin yayınlar Akademik Açık Erişim Arşiv Sisteminde yer almadan önce tüm telif izinleri Kütüphane Müdürlüğü tarafından SHERPA Romeo (<http://www.sherpa.ac.uk/romeo.php>)

veri tabanından kontrol eder.

(5) Yıl içerisinde öğretim elemanlarının teslim ettikleri bilimsel çalışmalar ile eğitim öğretim yılı sonunda verilen faaliyet raporlarını karşılaştırılarak kontrol eder.

(6) Yıllık performans değerlendirme raporlarını tamamlanmış haliyle sistemden veya bölüm başkanlıklarından alır, Akademik Açık Erişim Arşiv Sisteminde bulunmayan çalışmaları belirleyerek listeler ve ilgili öğretim elamanına iletmek üzere bölüm başkanlıklarına gönderir.

(7) Yüksek lisans, doktora ve Uzmanlık tezlerinin elektronik kopyaları Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemine aktarılmaması halinde öğrencilerin mezuniyeti (İlişik Kesme Belgesi) onaylamaz ve konu ile ilgili olarak ilgili Müdürlüğe/Dekanlığa bilgi verir.

(8) Açık Erişim Sistemi çalışmasına yönelik olarak Yükseköğretim Kurulu, diğer üniversite ve kurumlarla yapılacak anlaşma ve iş birliği çalışmaları Kütüphane Müdürlüğü tarafından yürütülür.

Enstitü, Fakülteler, SHMYO ve Bölüm Başkanlıklarının Sorumlulukları

MADDE 8 – (1) Enstitü Müdürlüğü lisansüstü tezlerin SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde depolanması ve açık erişime sunulması için, tezin teslimi sırasında tez sahibine izin formu imzalatılarak, tezin basılı ve elektronik kopyaları ile birlikte teslim alır. Enstitü Müdürlüğü imzalı izin formu ile tezin basılı ve elektronik kopyalarını en geç 15 (onbeş) gün içerisinde Kütüphane Müdürlüğüne teslim eder.

(2) SANKO Üniversitesi bünyesinde bulunan Fakülte Dekanlıkları öğretim elemanlarının akademik çalışmalarının SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde arşivlenmesi ve telif hakları doğrultusunda açık erişime sunulması için gerekli bilgilendirmeleri yapar.

(3) Bölüm başkanlıkları, öğretim elemanlarının tamamlanmış yıllık performans değerlendirme raporlarını en geç 15 (onbeş) gün içerisinde Kütüphane Müdürlüğüne gönderir. Kütüphane Müdürlüğü Açık Erişim Sistemi ile ilgili listeleri inceler ve sonucu bölüm başkanlıklarına iletir.

Bilgi İşlem Müdürlüğünün Sorumlulukları

MADDE 9 – (1) Bilgi İşlem Müdürlüğü, Açık Erişim Sistemi yazılımının kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi, uzun dönem korunarak saklanması, güvenliğinin sağlanması ve Ulusal Akademik Arşiv sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini yürütür.

Bilgi Kaynaklarını Yayınlama ve Yararlanma Hakkı

MADDE 10 – (1) SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sisteminde bilgi kaynaklarını yayınlama ve onlardan yararlanma hakkı aşağıda belirlenen koşullarda gerçekleştirilir.

- a) İsteyen herkes SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemindeki kayıtlı çalışmalara ücretsiz serbestçe erişip yararlanabilir,
- b) Herhangi bir dergide yayınlanmış veya yayınlanma kararı alınmış çalışmalar, telif hakları doğrultusunda, dergideki formatı dışında SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sisteminde arşivlenebilir,
- c) Telif hakkı üçüncü kişi veya kurumlarda olan yayınlar, telif hakkı koşullarına göre SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde arşivlenir,
- ç) SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde yer alan bilgi kaynakları kullanıldığında, kullanan kişi tarafından kaynak gösterilmesi bilimsel etik açısından gerekli ve zorunludur.

Açık Erişim Bilim Komitesi

MADDE 11 – (1) SANKO Üniversitesi Açık Erişim Bilim Komitesi Rektör veya görevlendireceği Rektör Yardımcısı, Enstitü Müdürleri veya görevlendirecekleri yardımcısı, Fakülte Dekanları veya görevlendirecekleri yardımcısı, Yüksekokul Müdürleri veya görevlendirecekleri yardımcısı, Meslek Yüksekokulu Müdürleri veya görevlendirecekleri yardımcısı, Kütüphane Müdürü ve Bilgi İşlem Müdüründen oluşur.

(2) Açık Erişim Bilim Komitesi, SANKO Üniversitesi Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi uygulamalarını ve politikasını ilk 3 (üç) yıl içerisinde her yıl, takip eden dönemlerde her 3 (üç) yılda bir değerlendirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

MADDE 12 – (1) Bu Yönerge, SANKO Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 – (1) Bu Yönerge hükümlerini SANKO Üniversitesi Rektörü yürütür.